

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu:

Współfinansowanie Programu LIFE

ZAKRES OGÓLNY

1. Cel programu

Poprawa jakości środowiska, w tym środowiska naturalnego, przy wykorzystaniu przez Polskę środków dostępnych w ramach Programu LIFE

2. Wskaźnik osiągnięcia celu¹

Stopień realizacji celu programu mierzony jest za pomocą wskaźników osiągnięcia celu pn.:

- 1) **liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne bądź opracowano programy ochrony (szt.)**
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych/zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 70 szt.**;
- 2) **powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (ha)**
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych/zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 120 000 ha**;
- 3) **liczba wykonanych/przetestowanych instalacji innowacyjnych, pilotażowych lub demonstracyjnych (szt.)**
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych/zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 20 szt.**;
- 4) **zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno – promocyjnych oraz informacyjnych (mln osób)**
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnych/zwrotnych form dofinansowania wynosi **co najmniej 28 mln osób**.

3. Budżet²

Budżet na realizację celu programu wynosi **do 413 000 tys. zł.**, w tym:

- 1) dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 373 000 tys. zł,
- 2) dla zwrotnych form dofinansowania – do 40 000 tys. zł.

¹ Podane wartości wskaźników dotyczą umów dofinansowania planowanych do zawarcia w latach 2021-2028

² Podane wartości budżetu programu dotyczą umów dofinansowania planowanych do zawarcia w latach 2021-2028

ZAKRES SZCZEGÓŁOWY

Część 1) Wsparcie krajowe projektów LIFE w perspektywie finansowej 2021-2027

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2021-2038, przy czym:

- 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą **do 2028 r.**,
- 2) środki wydatkowane będą **do 2038 r.**

5. Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie ciągłym, w podziale na:

- 1) **dotacja, przekazanie środków:**

nabór podstawowy

- a) terminy składania wniosków będą każdorazowo określone przez Zarząd NFOŚiGW w oparciu o planowane terminy składania wniosków/fiszek projektowych do LIFE podane przez KE,
- b) po uzyskaniu zaproszenia KE do etapu sporządzenia umowy dotacji LIFE wnioskodawca składa do NFOŚiGW aktualizację wniosku o dofinansowanie krajowe.

nabór uzupełniający (*dotyczy wniosków, które nie były składane w naborze podstawowym lub w ramach naboru podstawowego zostały odrzucone*),

- a) terminy składania wniosków będą każdorazowo określone przez Zarząd NFOŚiGW w oparciu o planowane terminy składania wniosków do LIFE podane przez KE,
- b) po uzyskaniu zaproszenia KE do etapu sporządzenia umowy dotacji LIFE wnioskodawca składa do NFOŚiGW **wniosek** o dofinansowanie krajowe.

nabór – Inkubator wniosków LIFE (*dotyczy wniosków na dofinansowanie przygotowania projektów/wniosków LIFE*)

- terminy składania wniosków będą każdorazowo określone przez Zarząd NFOŚiGW w oparciu o planowane terminy składania wniosków do LIFE podane przez KE.

- 2) **pożyczka:**

Terminy, sposób składania i rozpatrywania wniosków będą określone przez Zarząd NFOŚiGW odpowiednio w ogłoszeniu o naborze lub w regulaminie naboru, które zamieszczane będą na stronie internetowej NFOŚiGW.

6. Koszty kwalifikowane

1. Koszty kwalifikowane, z wyjątkiem pkt 2, są określone w umowie dofinansowania projektu LIFE zawartej pomiędzy beneficjentem koordynującym projekt a Komisją Europejską i w innych dokumentach programowych obowiązujących w Programie LIFE, z zastrzeżeniem pkt 3. Okres kwalifikowalności kosztów jest równoważny z okresem realizacji przedsięwzięcia określonym w umowie dofinansowania przedsięwzięcia ze środków NFOŚiGW.
2. Koszty przygotowania projektu/wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Inkubatora wniosków LIFE: do 80 000 zł, lecz nie więcej niż 0,6% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia LIFE, określonych we wniosku do Komisji Europejskiej.

Okres kwalifikowania kosztów przygotowania projektu/wniosku o dofinansowanie obejmuje okres od ogłoszenia naboru wniosków przez NFOŚiGW do daty zakończenia rozpatrywania wniosku LIFE przez Komisję Europejską. Koszty kwalifikowane rozliczane są w całości kwotami ryczałtowymi wg metody uproszczonej określonej w ust. 7.3 ppkt 2 lit. b-c).

3. W przypadku dofinansowania w formie pożyczki przeznaczonej na zapewnienie wymaganego wkładu własnego wnioskodawcy, oprócz kosztów określonych w pkt 1, dodatkowo kwalifikowane będą również koszty nabycia środków trwałych, wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu LIFE, niekwalifikowane ze środków KE.
4. w przypadku gdy o dofinansowanie ubiega się podmiot, o którym mowa w ust. 7.4 ppkt 1, będący Beneficjentem koordynującym przedsięwzięcia międzynarodowego, kwalifikowane do dofinansowania z NFOŚiGW są jedynie koszty działań prowadzonych lub przynoszących efekty na terenie Polski przez zarejestrowanych w Polsce: Beneficjenta koordynującego lub Współbeneficjentów i są one podstawą do określenia intensywności dofinansowania, o której mowa w ust. 7.2;
5. w przypadku gdy o dofinansowanie ubiega się podmiot, o którym mowa w ust. 7.4 ppkt. 1, będący Współbeneficjentem przedsięwzięcia zagranicznego, kwalifikowane do dofinansowania z NFOŚiGW są jedynie koszty jego działań prowadzonych lub przynoszących efekty na terenie Polski i są one podstawą do określenia intensywności dofinansowania, o której mowa w ust. 7.2;
6. W przypadku wykupu gruntów, w tym na cele nieodwołalnej ochrony przyrody, dofinansowanie NFOŚiGW może być przeznaczone wyłącznie na pokrycie kosztów związanych z nabyciem nieruchomości przez podmioty sektora finansów publicznych lub na rzecz Skarbu Państwa;
7. Ostateczne uznanie poniesionych w ramach projektu LIFE kosztów za kwalifikowane następuje po zaakceptowaniu sprawozdania końcowego z realizacji przedsięwzięcia przez Komisję Europejską. Koszty uznane za kwalifikowane przez KE pozostają kosztami kwalifikowanymi NFOŚiGW i stanowią podstawę do wyliczenia ostatecznej kwoty dofinansowania NFOŚiGW, z zastrzeżeniem pkt 3-6.
8. Przy określaniu kosztów kwalifikowanych należy także uwzględnić przepisy dotyczące dopuszczalności pomocy publicznej.

7. Formy i warunki udzielenia dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

- 1) dotacja,
- 2) przekazanie środków,
- 3) pożyczka, w tym pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Programu LIFE.

7.2 Intensywność dofinansowania

- 1) Intensywność dofinansowania, z wyłączeniem ppkt 9-10, odnosi się do kosztów przedsięwzięcia podawanych w euro;
- 2) dofinansowanie w formie dotacji wynosi:
 - a) dla wniosków składanych przez podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych: do 35% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu LIFE, przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie dotacji nie może przekroczyć 95% kosztów kwalifikowanych;
 - b) dla wniosków składanych przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych:
w naborach 2021 i 2022:
do 35% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu LIFE, przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie dotacji nie może przekroczyć 95% kosztów kwalifikowanych;

w naborach 2023 i 2024:

do 30% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu LIFE, przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie dotacji nie może przekroczyć 90% kosztów kwalifikowanych;

w naborach 2025 i 2026:

do 25% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu LIFE, przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie dotacji nie może przekroczyć 85% kosztów kwalifikowanych;

w naborze 2027:

do 20% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu LIFE, przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów kwalifikowanych;

- 3) dofinansowanie w formie przekazania środków na realizację zadań państwowych jednostek budżetowych za pośrednictwem rezerwy celowej Budżetu Państwa wynosi do 40% kosztów kwalifikowanych, przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie bezzwrotnej nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych; dla Współbeneficjentów projektu, niebędących państwową jednostką budżetową, intensywność dofinansowania oblicza się stosując odpowiednio ppkt 2;
- 4) wysokość dofinansowania nie może naruszać regulacji LIFE dotyczących w szczególności wysokości wkładu własnego Beneficjentów;
- 5) w przypadkach, gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, wielkość pomocy musi być zgodna z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej.
- 6) pomoc udzielona Beneficjentowi w formie dotacji lub przekazania środków, nie może przekraczać wartości podanej w umowie oraz intensywności podanej w ppkt 2-3 w stosunku do kosztów kwalifikowanych wyliczonych przez KE w momencie akceptowania sprawozdania końcowego z realizacji przedsięwzięcia;
- 7) wysokość pożyczki przeznaczonej na zapewnienie wymaganego wkładu własnego wnioskodawcy nie może być wyższa niż planowany wkład własny wnioskodawcy w finansowanie przedsięwzięcia LIFE, przy czym łączna kwota wcześniej udzielonej dotacji ze środków NFOŚiGW i KE oraz kwota przedmiotowej pożyczki nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, powiększonych o koszty wskazane w ust. 6 pkt 3;
- 8) wysokość pożyczki przeznaczonej na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Programu LIFE nie może przekraczać równowartości kwoty płatności końcowej dofinansowania Komisji Europejskiej, przypadającej na wnioskodawcę;
- 9) w ramach Inkubatora wniosków LIFE dofinansowanie w formie dotacji nie może przekroczyć 80 000 zł i nie może być niższe niż minimalna kwota dotacji określona w ust. 7.3 ppkt 2 lit. a), a jednocześnie nie może przekroczyć 0,6% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia LIFE, którego dotyczy projekt złożony do Inkubatora wniosków LIFE, z zastrzeżeniem ust. 6 pkt 4.
- 10) W przypadku projektów, których przygotowanie uzyskało wsparcie w ramach poprzednich naborów Inkubatora wniosków LIFE, dofinansowanie, o którym mowa w ppkt 9, zostanie pomniejszone o kwotę dotychczas wypłaconych środków w ramach poprzednich umów.

7.3 Warunki dofinansowania

- 1) Ogólne warunki dofinansowania:
 - a) dofinansowanie ze środków NFOŚiGW udzielane jest w złotych polskich;
 - b) wartość udzielanego dofinansowania przeliczana jest na euro według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku;
 - c) warunkiem zawarcia umowy dofinansowania przedsięwzięcia LIFE ze środków NFOŚiGW w formie dotacji, przekazania środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek

budżetowych oraz pożyczki na wkład własny, jest zakwalifikowanie wniosku do dofinansowania przez KE, z zastrzeżeniem, że pierwsza wypłata dofinansowania nastąpi po zawarciu umowy o dofinansowanie projektu LIFE z KE;

- d) kwota udzielonego dofinansowania nie podlega waloryzacji z tytułu różnic kursowych oraz inflacji;
- e) w przypadkach, gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, jest ono udzielane zgodnie z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej.

2) Dofinansowanie w formie dotacji w ramach Inkubatora wniosków LIFE:

- a) minimalna kwota dotacji w ramach Inkubatora wniosków LIFE: 50 tys. zł, z wyłączeniem przypadków obniżenia kwoty dofinansowania w wyniku zastosowania ust. 7.2 ppkt 5 lub 10, oraz projektów ubiegających się o wsparcie KE w wysokości 75% kosztów kwalifikowanych lub przedsięwzięć, o których mowa w ust. 7.5 ppkt 1 lit. c);
- b) wypłata dotacji w ramach Inkubatora wniosków LIFE następuje w formie ryczałtu w wysokości określonej w ust. 7.2. ppkt 9, z zastrzeżeniem lit. c):
 - dla wniosków objętych procedurą dwuetapową (fiszka projektowa + pełen wniosek) w pięciu następujących transzach:
 - 20% kwoty dotacji po zawarciu umowy z Wnioskodawcą,
 - 10% kwoty dotacji po uzyskaniu > 50% punktów w wyniku oceny fiszki projektowej LIFE przez KE,
 - 30% kwoty dotacji po zaproszeniu KE do przedłożenia pełnego wniosku LIFE,
 - 30% kwoty dotacji po zakwalifikowaniu wniosku do dofinansowania przez KE,
 - 10% kwoty dotacji po podpisaniu umowy dofinansowania projektu LIFE z KE;
 - dla wniosków objętych procedurą jednoetapową (bez etapu fiszki projektowej) w czterech następujących transzach:
 - 20% kwoty dotacji po zawarciu umowy z Wnioskodawcą,
 - 40% kwoty dotacji po złożeniu pełnego wniosku LIFE,
 - 30% kwoty dotacji po zakwalifikowaniu wniosku do dofinansowania przez KE,
 - 10% kwoty dotacji po podpisaniu umowy dofinansowania projektu LIFE z KE;
- c) w przypadku projektów, o których mowa w ust. 7.2 ppkt 10, pomniejszenie dofinansowania następuje poprzez odpowiednie anulowanie bądź zmniejszenie pierwszych w kolejności transz wypłat dofinansowania, o których mowa w lit. c);
- d) warunkiem udzielenia dofinansowania w ramach Inkubatora wniosków LIFE jest brak możliwości pozyskania (w tym odmowa dofinansowania) środków na ten cel z innych funduszy/programów;
- e) jeśli dofinansowanie w ramach Inkubatora wniosków LIFE stanowi pomoc publiczną, stosuje się do niego przepisy o pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie.

3) Dofinansowanie w formie pożyczki przeznaczonej na zapewnienie wymaganego wkładu własnego wnioskodawcy:

- a) minimalna kwota pożyczki: 200 tys. zł;
- b) oprocentowanie: WIBOR 3M, nie mniej niż 1 % w skali roku; odsetki z tytułu oprocentowania spłacane są na bieżąco w okresach kwartalnych. Pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków;
- c) okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 10 lat. Okres finansowania jest liczony od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty planowanej spłaty ostatniej raty kapitałowej;

- d) okres karencji: przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki do daty spłaty pierwszej raty kapitałowej, lecz nie dłuższa niż 12 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia;
 - e) pożyczka nie podlega umorzeniu;
- 4) Dofinansowanie w formie pożyczki przeznaczonej na zachowanie płynności finansowej:
- a) minimalna kwota pożyczki: 200 tys. zł;
 - b) oprocentowanie: WIBOR 3M + 25 punktów bazowych nie mniej niż 1,5 % w skali roku; odsetki z tytułu oprocentowania spłacane są na bieżąco w okresach kwartalnych. Pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków;
 - c) okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 2 lata od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia, z zastrzeżeniem lit. d) i f);
 - d) w przypadku, gdy w okresie 2 lat od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia nie nastąpił wpływ środków z Komisji Europejskiej na rachunek pożyczkobiorcy, okres finansowania może zostać wydłużony do 3 lat od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia;
 - e) okres karencji: program nie przewiduje stosowania karencji w spłacie rat kapitałowych;
 - f) termin spłaty: 7 dni od daty wpływu środków z Komisji Europejskiej na rachunek pożyczkobiorcy, a w przypadku braku wpływu tych środków nie dłużej niż do końca okresu finansowania;
 - g) pożyczka nie podlega umorzeniu;
 - h) pożyczka na zachowanie płynności finansowej może zostać udzielona na przedsięwzięcie, na realizację którego została zawarta umowa o dofinansowanie projektu LIFE z KE, w której Beneficjent przedmiotowego Programu pełni rolę Beneficjenta koordynującego lub Współbeneficjenta przedsięwzięcia krajowego lub międzynarodowego albo Współbeneficjenta przedsięwzięcia zagranicznego;
 - i) pożyczka na zachowanie płynności finansowej może zostać udzielona na przedsięwzięcia, na realizację których została zawarta umowa o współfinansowanie projektu LIFE ze środków NFOŚiGW w formie dotacji lub pożyczki na wkład własny, a także w formie przekazania środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, w przypadku Współbeneficjenta niebędącego państwową jednostką budżetową;
 - j) pożyczka na zachowanie płynności finansowej udzielana jest pod warunkiem złożenia wniosku przed terminem zakończenia realizacji przedsięwzięcia określonym w umowie dotacji LIFE;
 - k) pożyczka na zachowanie płynności finansowej może zostać udzielona w formie limitu odnawialnego;
- 5) Sposób przekazywania środków państwowym jednostkom budżetowym określa rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a w zakresie tam nieuregulowanym, stosuje się odpowiednio Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z wyłączeniem § 2 ust. 3 pkt 1 oraz kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

7.4 Beneficjenci

- 1) Zarejestrowane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) osoby prawne,

- b) jednostki organizacyjne nie będące osobami prawnymi, którym odrębne przepisy przyznają zdolność prawną,
 - c) państwowe lub samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
 - d) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą;
- 2) Beneficjent koordynujący – podmiot, o którym mowa w ppkt 1, który podejmuje się realizacji przedsięwzięcia LIFE;
 - 3) Współbeneficjent – podmiot, o którym mowa w ppkt 1, który jest wskazany w umowie dotacji ze środków NFOŚiGW, przekazania środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, jako podmiot współodpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia LIFE, i któremu Beneficjent koordynujący przekazuje część środków z dotacji/ przekazania środków; Współbeneficjent może być równocześnie beneficjentem pożyczki ze środków NFOŚiGW;
 - 4) Współbeneficjent zagranicznego projektu LIFE - podmiot, o którym mowa w ppkt 1, który jest Współbeneficjentem Projektu LIFE realizowanego przez Beneficjenta koordynującego, mającego siedzibę na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej niż Rzeczpospolita Polska; Współbeneficjent zagranicznego projektu LIFE może być beneficjentem dotacji/przekazania środków lub pożyczki ze środków NFOŚiGW;
 - 5) dla Inkubatora wniosków LIFE – podmiot, o którym mowa w ppkt 1 i 2, niebędący państwową jednostką budżetową, który planuje przygotować i złożyć wniosek do programu LIFE o dofinansowanie projektu, o którym mowa w ust. 7.5 ppkt 1 lit. a) i c).

7.5 Rodzaje przedsięwzięć

- 1) przedsięwzięcia, które przyczyniają się do osiągnięcia celów Programu LIFE określonych we właściwym dla danej perspektywy finansowej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) ustanawiającym Program LIFE¹, w zakresie realizowanym lub przynoszącym efekty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wyszczególnione jako:
 - a) projekty dotyczące działań standardowych (tradycyjne),
 - b) projekty strategiczne (zintegrowane),
 - c) inne działania, w tym działania koordynacyjne i wspierające w zakresie dotyczącym Podprogramu Przejście na Czystą Energię;
- 2) projekty, o których mowa w ppkt 1, mogą stanowić:
 - a) projekty krajowe – realizowane wyłącznie przez podmioty, o których mowa w ust. 7.4 ppkt 1,
 - b) projekty międzynarodowe - w których Beneficjentem koordynującym jest podmiot, o którym mowa ust. 7.4 ppkt 1, realizowane z udziałem co najmniej jednego współbeneficjenta mającego siedzibę na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej niż Rzeczpospolita Polska,
 - c) projekty zagraniczne – w których podmiot, o którym mowa ust. 7.4 ppkt 1, pełni rolę współbeneficjenta, natomiast beneficjent koordynujący jest podmiotem mającym siedzibę na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej niż Rzeczpospolita Polska;
- 3) przygotowanie, w ramach Inkubatora wniosków LIFE, projektów/wniosków do Programu LIFE, o których mowa w ppkt 1 lit a) i c) oraz ppkt 2 lit. a-b).

Ileokroć w niniejszym programie używa się pojęcia „przedsięwzięcie”, jest to równoznaczne z pojęciem „projektu” w rozumieniu dokumentów programowych LIFE.

¹ Dla perspektywy 2007-2013 (dotyczy pożyczek): Rozporządzenie (WE) nr 614/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE+);

Dla perspektywy 2014-2020 (dotyczy pożyczek): Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1293/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007;

Dla perspektywy 2021-2027: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (UE) NR 1293/2013;

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

8.1 Kryteria oceny wniosku o udzielenie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji dla projektu dotyczącego działań standardowych

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy <i>(nie dotyczy państwowych jednostek budżetowych)</i>		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		
12.	Beneficjent koordynujący i Współbeneficjenci wnoszą, bądź w inny sposób zapewniają <u>wkład finansowy</u> do budżetu przewidzianego w projekcie <i>(nie dotyczy przypadków, gdy dofinansowanie NFOŚiGW udzielane jest dla państwowych jednostek budżetowych za pośrednictwem rezerwy celowej Budżetu Państwa, co jest traktowane jako wkład finansowy Beneficjenta do przedsięwzięcia)</i>		
13.	Wnioskodawca, dla przedsięwzięcia którego dotyczy wniosek, uzyskał zaproszenie KE do etapu sporządzenia umowy dotacji LIFE**		

* szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

** ocena według kryterium dokonywana dla naboru uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze podstawowym

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA CELOWOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA W KONTEKŚCIE STRATEGII, PROGRAMÓW, PLANÓW I POLITYK LUB DOKUMENTÓW PROGRAMOWYCH LIFE		
1.	Przedsięwzięcie jest zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi w obszarze ochrony środowiska lub klimatu		
Zasady oceny: Ocena dokonywana przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska			
2.	Przedsięwzięcie dotyczy problemu środowiskowego o randze minimum regionalnej		
3.	Zaproponowane rozwiązanie jest możliwe do wdrożenia przy określonych we wniosku założeniach (np. w zaplanowanym czasie, przy określonych ryzykach).		
4.	Suma kosztów działań / składników działań uzasadnionych dla osiągnięcia zakładanych efektów na terenie Polski, stanowi co najmniej 70% kosztów przedsięwzięcia ujętych we wniosku do NFOŚiGW jako koszty kwalifikowane**		
Zasady oceny: W przypadku stwierdzenia braku uzasadnienia dla części działań zaproponowanych w projekcie dofinansowanie NFOŚiGW zostanie proporcjonalnie obniżone.			
Podprogram LIFE: <i>Przyroda i różnorodność biologiczna*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane dla podprogramu <i>Przyroda i różnorodność biologiczna</i> we właściwym Wieloletnim programie prac LIFE obowiązującym w perspektywie finansowej 2021-2027		
6.	Proponowane działania są zgodne z priorytetową tematyką projektów LIFE dla podprogramu <i>Przyroda i różnorodność biologiczna</i>		
Podprogram LIFE: <i>Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia *</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane dla podprogramu <i>Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia</i> we właściwym Wieloletnim programie prac LIFE obowiązującym w perspektywie finansowej 2021-2027		
6.	Proponowane działania są zgodne z priorytetową tematyką projektów LIFE dla podprogramu <i>Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia</i>		
Podprogram LIFE: <i>Łagodzenie zmian klimatu i dostosowanie się do nich *</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane dla podprogramu <i>Łagodzenie zmian klimatu i dostosowanie się do nich</i> we właściwym Wieloletnim programie prac LIFE obowiązującym w perspektywie finansowej 2021-2027		
6.	Proponowane działania są zgodne z priorytetową tematyką projektów LIFE dla podprogramu <i>Łagodzenie zmian klimatu i dostosowanie się do nich</i>		

Podprogram LIFE: <i>Przejście na czystą energię</i> *			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane dla podprogramu <i>Przejście na czystą energię</i> we właściwym Wieloletnim programie prac LIFE obowiązującym w perspektywie finansowej 2021-2027		
6.	Proponowane działania są zgodne z priorytetową tematyką projektów LIFE dla podprogramu <i>Przejście na czystą energię</i>		

II.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ**		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		
<i>Zasady oceny:</i> Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.			

* oceny wniosku według podanych kryteriów dokonuje się, jeśli złożony wniosek dotyczy danego podprogramu LIFE;

** ocena według kryterium dokonywana dla naboru uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze podstawowym

Negatywna ocena w którymkolwiek kryterium **powoduje odrzucenie wniosku**

8.2 Kryteria oceny wniosku o udzielenie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji dla projektu strategicznego

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy (nie dotyczy państwowych jednostek budżetowych)		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		

10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		
12.	Beneficjent koordynujący i Współbeneficjenci wnoszą, bądź w inny sposób zapewniają <u>wkład finansowy</u> do budżetu przewidzianego w projekcie <i>(nie dotyczy przypadków gdy dofinansowanie NFOŚiGW udzielane jest dla państwowych jednostek budżetowych za pośrednictwem rezerwy celowej Budżetu Państwa, co jest traktowane jako wkład finansowy Beneficjenta do przedsięwzięcia)</i>		
13.	Koncepcja wniosku dotycząca projektu strategicznego (faza I) została zaakceptowana przez KE		
14.	Wnioskodawca, dla przedsięwzięcia którego dotyczy wniosek, uzyskał zaproszenie KE do etapu sporządzenia umowy dotacji LIFE**		

* szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

** ocena według kryterium dokonywana dla naboru uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze podstawowym

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA CELOWOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA		
1.	Przedsięwzięcie jest zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi w obszarze ochrony środowiska lub klimatu		
Zasady oceny: Ocena dokonywana przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska			
2.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane dla odpowiednich podprogramów we właściwym Wieloletnim programie prac LIFE obowiązującym w perspektywie finansowej 2021-2027		
3.	Przedsięwzięcie wspiera wdrożenie strategii, programu lub planu o randze minimum regionalnej oraz przewiduje mobilizację środków finansowych z co najmniej jednego dodatkowego źródła funduszy unijnych, krajowych lub prywatnych na działania komplementarne.		
4.	Zaproponowane rozwiązanie jest możliwe do wdrożenia przy określonych we wniosku założeniach (np. w zaplanowanym czasie, przy określonych ryzykach).		
5.	Suma kosztów działań / składników działań uzasadnionych dla osiągnięcia zakładanych efektów na terenie Polski, stanowi co najmniej 70% kosztów przedsięwzięcia ujętych we wniosku do NFOŚiGW jako koszty kwalifikowane *		
Zasady oceny: W przypadku stwierdzenia braku uzasadnienia dla części działań zaproponowanych w projekcie dofinansowanie NFOŚiGW zostanie proporcjonalnie obniżone.			
II.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ*		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		

Zasady oceny:

Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.

** ocena według kryterium dokonywana dla naboru uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze podstawowym*

Negatywna ocena w którymkolwiek kryterium powoduje odrzucenie wniosku

8.3 Kryteria oceny wniosku o pożyczkę

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		

** szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze*

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA ZGODNOŚCI Z ZAPISAMI PROGRAMU PRIORYTETOWEGO		
1.	Kwota dofinansowania jest zgodna ze szczegółowymi zasadami udzielania dofinansowania zawartymi w programie priorytetowym		
<i>Zasady oceny:</i> Ocenie podlega zgodność wnioskowanej kwoty pożyczki z zapisami umowy BK-KE, bądź umów partnerskich pomiędzy podmiotami realizującymi projekt LIFE Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku			
pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Programu LIFE*			
2.	Na przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek została podpisana umowa o dofinansowanie ze środków LIFE, w której Beneficjent przedmiotowego Programu pełni rolę Beneficjenta koordynującego lub Współbeneficjenta.		
3	Na przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek zawarta została umowa o współfinansowanie projektu LIFE ze środków NFOŚiGW w formie dotacji lub pożyczki na wkład własny lub w formie przekazania środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych (dotyczy Współbeneficjenta niebędącego państwową jednostką budżetową).		
pożyczka przeznaczona na zapewnienie wymaganego wkładu własnego na realizację przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Programu LIFE*			
2	Przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek zostało zakwalifikowane do dofinansowania przez KE		
3	Suma kosztów działań / składników działań uzasadnionych dla osiągnięcia zakładanych efektów na terenie Polski, stanowi co najmniej 70% kosztów przedsięwzięcia ujętych we wniosku do NFOŚiGW jako koszty kwalifikowane**		
II.	OCENA FINANSOWA		
1.	Analiza bieżącej sytuacji finansowej Wnioskodawcy		
<i>Zasady oceny:</i> Ocena przeprowadzana jest na podstawie zweryfikowanych przez NFOŚiGW danych finansowych przedstawionych we wniosku (wraz z załącznikami) zgodnie z <i>Metodyką oceny finansowej wniosku o dofinansowanie</i>. Kryterium jest oceniane pozytywnie o ile z oceny wynika, iż Wnioskodawca nie znajduje się w złej sytuacji finansowej. Negatywna ocena kryterium nie powoduje odrzucenia wniosku o ile ocena kryterium nr 2 jest pozytywna			
2.	Analiza prognozowanej sytuacji finansowej Wnioskodawcy – w tym analiza wykonalności i trwałości finansowej		

Zasady oceny:

Ocena przeprowadzana jest na podstawie zweryfikowanych przez NFOŚiGW danych finansowych przedstawionych we wniosku (wraz z załącznikami) zgodnie z *Metodyką oceny finansowej wniosku o dofinansowanie*. Kryterium jest oceniane pozytywnie o ile z oceny prognozowanej sytuacji finansowej Wnioskodawcy wynika, iż nie znajduje się on w złej sytuacji finansowej i jest w stanie zapewnić wykonalność i trwałość finansową oraz zbilansowanie źródeł finansowania projektu.

Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku niezależnie od wyników oceny kryterium nr 1

III.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		

Zasady oceny:

Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.

Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku

* oceny wniosku według podanych kryteriów dokonuje się, jeśli złożony wniosek dotyczy danej formy dofinansowania; negatywna ocena kryterium **powoduje odrzucenie** wniosku,

** W przypadku stwierdzenia braku uzasadnienia dla części działań zaproponowanych w projekcie dofinansowanie NFOŚiGW zostanie proporcjonalnie obniżone,

8.4 Kryteria oceny wniosku o udzielenie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji w ramach Inkubatora wniosków LIFE

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		

* szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA CELOWOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA W KONTEKŚCIE STRATEGII, PROGRAMÓW, PLANÓW I POLITYK LUB DOKUMENTÓW PROGRAMOWYCH LIFE		
1.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane dla odpowiednich podprogramów we właściwym Wieloletnim programie prac LIFE (WPP) obowiązującym w perspektywie finansowej 2021-2027*		
2.	Przedsięwzięcie będzie realizowane w Polsce oraz na terenie co najmniej jednego innego państwa Unii Europejskiej z zaangażowaniem co najmniej jednego współbeneficjenta z innego Państwa UE, lub w przypadku projektów wspierających zarządzanie, w inny sposób zostanie zapewniony istotny wkład partnerów zagranicznych w realizację projektu. (nie dotyczy projektów stanowiących inne działania, w tym działania koordynacyjne i wspierające w zakresie dotyczącym podprogramu Przejście na czystą energię)		
<i>Zasady oceny:</i> W przypadku podprogramu Przyroda i różnorodność biologiczna, negatywna ocena kryterium nr 2 nie powoduje odrzucenia wniosku, jednak skutkuje obniżeniem dofinansowania do kwoty 50 tys. zł. <i>W pozostałych przypadkach negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku</i>			
3.	W przypadku podprogramu Przyroda i różnorodność biologiczna:* - Przedsięwzięcie spełnia warunki ubiegania się o dofinansowanie z Programu LIFE na poziomie 75% lub 67% kosztów kwalifikowanych zgodnie ze wskazaniami WPP, lub - Przedsięwzięcie służy poprawie stanu ochrony znaczącej powierzchni chronionego siedliska przyrodniczego na obszarach Natura 2000 ($\geq 8\%$ krajowej powierzchni danego siedliska położonego w granicach Natura 2000 lub $\geq 2\%$ europejskiej powierzchni danego siedliska położonego w granicach Natura 2000 lub ≥ 100 ha), lub - Przedsięwzięcie służy poprawie stanu ochrony znaczącej populacji chronionego gatunku na obszarach Natura 2000 ($\geq 8\%$ krajowej populacji w granicach obszarów Natura 2000 lub $\geq 2\%$ europejskiej w granicach obszarów Natura 2000), lub - Przedsięwzięcie służy poprawie stanu ochrony $\geq 10\%$ udokumentowanych stanowisk /ostoi gatunku w granicach krajowej sieci Natura 2000 lub - Przedsięwzięcie służy przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania gatunków obcych w skali co najmniej ponadregionalnej, zgodnie z priorytetową tematyką projektów LIFE dla gatunków obcych (wymagana pozytywna opinia GDOŚ), lub - Przedsięwzięcie służy realizacji celów Unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, zgodnie z priorytetową tematyką projektów LIFE dla podprogramu Przyroda i różnorodność biologiczna, lub - Przedsięwzięcie dotyczy projektu wspierającego zarządzanie lub instrumentów prawnych służących ochronie przyrody, o zasięgu co najmniej krajowym, zgodnie z Wieloletnim Programem Prac.		
4.	Uprawdopodobniony został innowacyjny charakter projektu (zgodnie z definicjami Programu LIFE) w skali co najmniej EU.*		

	<i>(nie dotyczy podprogramu Przyroda i różnorodność biologiczna oraz projektów informacyjnych lub wspierających zarządzanie lub projektów wykorzystujących zasoby przyrodnicze dla osiągnięcia celów w zakresie łagodzenia zmian klimatu i dostosowania się do nich oraz gospodarki o obiegu zamkniętym i jakości życia, a także projektów stanowiących inne działania, w tym działania koordynacyjne i wspierające w zakresie dotyczącym podprogramu Przejście na czystą energię)</i>		
5.	W przypadku projektów stanowiących inne działania, w tym działania koordynacyjne i wspierające w zakresie dotyczącym podprogramu Przejście na czystą energię*: Przedsięwzięcie wpisuje się w wymagania KE w zakresie Rodzaju działań - Celów - Tematów i priorytetów - Działań objętych dofinansowaniem — Oczekiwanych efektów dotyczących właściwego naboru KE. Przewidywany skład konsorcjum spełnia wymagania KE wskazane w dokumencie dotyczącym naboru.		
II.	OCENA POTENCJAŁU ORGANIZACYJNEGO WNIOSKODAWCY*		
1.	Wnioskodawca w okresie ostatnich 5 lat zrealizował lub realizuje przynajmniej dwa projekty lub przedsięwzięcia lub inwestycje o budżecie ≥ 1 mln zł każdy.		
2.	Średnia kwota aktywów Wnioskodawcy na koniec roku, w okresie ostatnich 3 lat, wyniosła ≥ 1 mln zł. <i>(nie dotyczy podmiotów sektora finansów publicznych, instytutów badawczych, przedsiębiorstw państwowych oraz innych podmiotów zarządzających mieniem Skarbu Państwa, niezaliczanych do sektora finansów publicznych)</i>		
3.	Średnia kwota przychodów z działalności statutowej Wnioskodawcy na koniec roku, w okresie ostatnich 3 lat, wyniosła ≥ 1 mln zł. <i>(nie dotyczy podmiotów sektora finansów publicznych, instytutów badawczych, przedsiębiorstw państwowych oraz innych podmiotów zarządzających mieniem Skarbu Państwa, niezaliczanych do sektora finansów publicznych)</i>		
III.	OCENA ZGODNOŚCI Z ZAPISAMI PROGRAMU PRIORYTETOWEGO*		
1.	Na przedsięwzięcie określone we wniosku Wnioskodawca nie miał możliwości uzyskania dofinansowania (w tym odmowa dofinansowania) z innych funduszy/programów.		

* negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku

IV.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy de minimis		
Zasady oceny: Ocena dopuszczalności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi w przepisach o pomocy de minimis. Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku			

9. Postanowienia dodatkowe

Do niniejszego programu priorytetowego mają zastosowanie „Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” oraz „Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.

Część 2) Wsparcie krajowe projektów LIFE w perspektywie finansowej 2014-2020

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2015-2032, przy czym:

- 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą **do 2022 r.**,
- 2) środki wydatkowane będą **do 2032 r.**

5. Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się odpowiednio:

- 1) **dotacja, przekazanie środków:**

nabór ciągły - podstawowy

- a) terminy składania wniosków będą każdorazowo określone przez Zarząd NFOŚiGW w oparciu o planowane terminy składania wniosków/fiszek projektowych do LIFE podane przez KE,
- b) po uzyskaniu zaproszenia KE do fazy rewizji wniosku LIFE wnioskodawca składa do NFOŚiGW aktualizację wniosku o dofinansowanie krajowe, obejmującą ostateczną wersję wniosku przedłożonego do KE.

nabór ciągły - uzupełniający (dotyczy wniosków, które nie były składane w naborze ciągłym lub w ramach naboru ciągłego zostały odrzucone oraz wniosków dotyczących projektów LIFE w trakcie realizacji, które dotychczas nie korzystały z dofinansowania NFOŚiGW), zwany dalej „naborem uzupełniającym”

- a) terminy składania wniosków będą każdorazowo określone przez Zarząd NFOŚiGW w oparciu o planowane terminy składania wniosków do LIFE podane przez KE,
- b) po uzyskaniu zaproszenia KE do fazy rewizji wniosku LIFE wnioskodawca składa do NFOŚiGW **wniosek** uwzględniający uzgodnione z KE zmiany do wniosku LIFE.

nabór ciągły – Inkubator wniosków LIFE (dotyczy wniosków na dofinansowanie przygotowania projektów/wniosków LIFE)

- terminy składania wniosków będą każdorazowo określone przez Zarząd NFOŚiGW w oparciu o planowane terminy składania wniosków do LIFE podane przez KE.

- 2) **pożyczka:**

nabór ciągły

Terminy, sposób składania i rozpatrywania wniosków określone zostaną odpowiednio w ogłoszeniu o naborze lub w regulaminie naboru, które zamieszczane będą na stronie internetowej NFOŚiGW.

6. Koszty kwalifikowane

1. Koszty kwalifikowane z wyjątkiem pkt 2 są określone w umowie dofinansowania projektu LIFE pomiędzy beneficjentem koordynującym projekt oraz Komisją Europejską i w innych dokumentach programowych obowiązujących w Programie LIFE, z zastrzeżeniem pkt 3. Okres kwalifikowalności kosztów jest równoważny z okresem realizacji przedsięwzięcia określonym w umowie dofinansowania przedsięwzięcia ze środków NFOŚiGW.
2. Koszty przygotowania projektu/wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Inkubatora wniosków LIFE do 50 000 zł, lecz nie więcej niż 1% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia LIFE, określonych we wniosku do Komisji Europejskiej.

Okres kwalifikowania kosztów przygotowania projektu/wniosku o dofinansowanie obejmuje okres od ogłoszenia naboru wniosków do programu LIFE przez Komisję Europejską do daty zakończenia fazy rewizji w naborze LIFE prowadzonym przez Komisję Europejską.

3. W przypadku dofinansowania w formie pożyczki przeznaczonej na zapewnienie wymaganego wkładu własnego wnioskodawcy, oprócz kosztów określonych w pkt 1., dodatkowo kwalifikowane będą również koszty nabycia środków trwałych, wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu LIFE, niekwalifikowane ze środków KE.
4. Ostateczne uznanie poniesionych w ramach projektu LIFE kosztów za kwalifikowane następuje po zaakceptowaniu sprawozdania końcowego z realizacji przedsięwzięcia przez Komisję Europejską. Koszty uznane za kwalifikowane przez KE pozostają kosztami kwalifikowanymi NFOŚiGW i stanowią podstawę do wyliczenia ostatecznej kwoty dofinansowania NFOŚiGW, z zastrzeżeniem pkt 3.
5. Przy określaniu kosztów kwalifikowanych należy także uwzględnić przepisy dotyczące dopuszczalności pomocy publicznej.

7. Formy i warunki udzielenia dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

- 1) dotacja,
- 2) przekazanie środków,
- 3) pożyczka, w tym pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Programu LIFE.

7.2 Intensywność dofinansowania

- 1) dofinansowanie w formie dotacji do 40% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu LIFE, przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie dotacji nie może przekroczyć 95% kosztów kwalifikowanych;
- 2) w przypadku zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe w przedsięwzięciach, w których państwowa jednostka budżetowa pełni rolę Beneficjenta koordynującego, poziom dofinansowania bezzwrotnego ze środków NFOŚiGW wynosi do 45% , przy czym łączna wartość dofinansowania NFOŚiGW i KE w formie bezzwrotnej nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych; dla Współbeneficjentów projektu, niebędących państwową jednostką budżetową, intensywność dofinansowania oblicza się stosując odpowiednio ppkt 1;
- 3) w przypadku gdy o dofinansowanie ubiega się podmiot, będący Beneficjentem koordynującym przedsięwzięcia międzynarodowego, dofinansowaniem NFOŚiGW objęte są jedynie działania prowadzone lub przynoszące efekty na terenie Polski przez zarejestrowanych w Polsce: Beneficjenta koordynującego lub Współbeneficjentów i są one podstawą do określenia intensywności dofinansowania;
- 4) w przypadku gdy o dofinansowanie ubiega się podmiot, będący Współbeneficjentem przedsięwzięcia zagranicznego, dofinansowaniem NFOŚiGW objęte są jedynie jego działania prowadzone lub przynoszące efekty na terenie Polski i są one podstawą do określenia intensywności dofinansowania;
- 5) wysokość dofinansowania nie może naruszać regulacji LIFE dotyczących w szczególności wysokości wkładu własnego Beneficjentów;
- 6) w przypadkach, gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, wielkość pomocy musi być zgodna z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej.
- 7) pomoc udzielona Beneficjentowi w formie dotacji lub przekazania środków, nie może przekraczać wartości podanej w umowie oraz intensywności podanej w ppkt 1-2 w stosunku do kosztów kwalifikowanych wyliczonych przez KE w momencie akceptowania sprawozdania końcowego z realizacji przedsięwzięcia;

- 8) wysokość pożyczki przeznaczonej na zapewnienie wymaganego wkładu własnego wnioskodawcy nie może być wyższa niż planowany wkład własny wnioskodawcy w finansowanie przedsięwzięcia LIFE, przy czym łączna kwota wcześniej udzielonej dotacji ze środków NFOŚiGW i KE oraz kwota przedmiotowej pożyczki nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, powiększonych o koszty wskazane z ust 6 pkt 3;
- 9) wysokość pożyczki przeznaczonej na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Programu LIFE nie może przekraczać równowartości kwoty płatności końcowej dofinansowania Komisji Europejskiej, przypadającej na wnioskodawcę;
- 10) w ramach Inkubatora wniosków LIFE dofinansowanie w formie dotacji nie może przekroczyć 50 000 zł, lecz nie więcej niż 1% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia LIFE, którego dotyczy projekt złożony do Inkubatora wniosków LIFE, z zastrzeżeniem ppkt 3).

7.3 Warunki dofinansowania

- 1) Ogólne warunki dofinansowania:
 - a) dofinansowanie ze środków NFOŚiGW udzielane jest w złotych polskich;
 - b) warunkiem zawarcia umowy dofinansowania przedsięwzięcia LIFE ze środków NFOŚiGW w formie dotacji, przekazania środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych oraz pożyczki na wkład własny, jest zakwalifikowanie wniosku do dofinansowania przez KE;
 - c) wypłata dotacji w ramach Inkubatora wniosków LIFE następuje w formie ryczałtu w wysokości określonej w Ust 7.2. pkt 10:
 - dla wniosków składanych w ramach Podprogramu LIFE na rzecz środowiska w pięciu następujących transzach: 20% kwoty dotacji po zawarciu umowy z Wnioskodawcą, 20% kwoty dotacji po złożeniu fiszki projektowej LIFE do KE, 20% kwoty dotacji po zaproszeniu KE do przedłożenia pełnego wniosku LIFE, 20% kwoty dotacji po uzyskaniu minimalnej oceny dopuszczającej w ocenie KE, 20% kwoty dotacji po podpisaniu umowy dofinansowania projektu LIFE z KE;
 - dla wniosków składanych w ramach Podprogramu LIFE na rzecz klimatu w czterech następujących transzach: 25% kwoty dotacji po zawarciu umowy z Wnioskodawcą, 25% kwoty dotacji po złożeniu pełnego wniosku LIFE, 25% kwoty dotacji po uzyskaniu minimalnej oceny dopuszczającej w ocenie KE, 25% kwoty dotacji po podpisaniu umowy dofinansowania projektu LIFE z KE;
 - d) warunkiem udzielenia dofinansowania w ramach Inkubatora wniosków LIFE jest brak możliwości pozyskania (w tym odmowa dofinansowania) środków na ten sam cel z innych źródeł publicznych;
 - e) pożyczka może zostać udzielona na przedsięwzięcia, na realizację których została zawarta umowa o dofinansowanie przedsięwzięcia LIFE z KE, w której Beneficjent przedmiotowego Programu pełni rolę Beneficjenta koordynującego lub Współbeneficjenta przedsięwzięcia krajowego albo zagranicznego;
 - f) pożyczka na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia może zostać udzielona na przedsięwzięcia, na realizację których została zawarta umowa dotacji o współfinansowanie projektu LIFE ze środków NFOŚiGW, lub umowa pożyczki na wkład własny;
 - g) pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia udzielana jest pod warunkiem złożenia wniosku przed terminem zakończenia realizacji przedsięwzięcia określonym w warunkach szczególnych umowy dotacji;
 - h) pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej może zostać udzielona w formie limitu odnawialnego;
 - i) kwota udzielonego dofinansowania nie podlega waloryzacji z tytułu różnic kursowych oraz inflacji;

- j) w przypadkach, gdy dofinansowanie stanowi pomoc publiczną, jest ono udzielane zgodnie z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej. W zakresie dofinansowania w ramach Inkubatora wniosków LIFE, jeśli dofinansowanie stanowi pomoc publiczną stosuje się do niego przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352, 24.12.2013, str. 1).
- 2) Dofinansowanie w formie dotacji, przekazania środków:
- a) wartość udzielanego dofinansowania przeliczana jest na euro według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku;
 - b) środki przekazywane są na wskazany zgodnie z warunkami umowy rachunek bankowy Beneficjenta projektu LIFE;
- 3) Dofinansowanie w formie pożyczki przeznaczonej na zapewnienie wymaganego wkładu własnego wnioskodawcy:
- a) minimalna kwota pożyczki: 200 tys. zł;
 - b) oprocentowanie: WIBOR 3M, nie mniej niż 1 % w skali roku; odsetki z tytułu oprocentowania spłacane są na bieżąco w okresach kwartalnych. Pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków;
 - c) okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 10 lat. Okres finansowania jest liczony od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty planowanej spłaty ostatniej raty kapitałowej;
 - d) okres karencji: przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki do daty spłaty pierwszej raty kapitałowej, lecz nie dłuższa niż 12 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia;
 - e) pożyczka nie podlega umorzeniu;
- 4) Dofinansowanie w formie pożyczki przeznaczonej na zachowanie płynności finansowej, udziela się do wysokości płatności końcowej, na następujących warunkach:
- a) minimalna kwota pożyczki: 300 tys. zł;
 - b) oprocentowanie: WIBOR 3M + 25 punktów bazowych nie mniej niż 1,5 % w skali roku; odsetki z tytułu oprocentowania spłacane są na bieżąco w okresach kwartalnych. Pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków;
 - c) okres finansowania: pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 2 lata od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia, z zastrzeżeniem lit. d) i f);
 - d) w przypadku, gdy w okresie 2 lat od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia nie nastąpił wpływ środków z Komisji Europejskiej na rachunek pożyczkobiorcy, okres finansowania może zostać wydłużony do 3 lat od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia;
 - e) okres karencji: program nie przewiduje stosowania karencji w spłacie rat kapitałowych;
 - f) termin spłaty: 7 dni od daty wpływu środków z Komisji Europejskiej na rachunek pożyczkobiorcy, a w przypadku braku wpływu tych środków nie dłużej niż do końca okresu finansowania;
 - g) pożyczka nie podlega umorzeniu;
- 5) Sposób przekazywania środków państwowym jednostkom budżetowym określa rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a w zakresie tam nieuregulowanym, stosuje się odpowiednio Zasady udzielania dofinansowania ze

środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z wyłączeniem § 2 ust. 3 pkt 1 oraz kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

7.4 Beneficjenci

- 1) Zarejestrowane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) osoby prawne,
 - b) jednostki organizacyjne nie będące osobami prawnymi, którym odrębne przepisy przyznają zdolność prawną
 - c) państwowe lub samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej;
- 2) Beneficjent koordynujący – podmiot, o którym mowa w pkt 1, który podejmuje się realizacji przedsięwzięcia LIFE;
- 3) Współbeneficjent – podmiot, o którym mowa w pkt 1, który jest wskazany w umowie dotacji ze środków NFOŚiGW, przekazania środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych, jako podmiot współodpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia LIFE i któremu Beneficjent koordynujący przekazuje część środków z dotacji; Współbeneficjent może być równocześnie beneficjentem pożyczki ze środków NFOŚiGW;
- 4) Współbeneficjent zagranicznego projektu LIFE - podmiot, o którym mowa w pkt. 1, który jest Współbeneficjentem Projektu LIFE realizowanego przez Beneficjenta Koordynującego, mającego siedzibę na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej niż Rzeczypospolita Polska; Współbeneficjent zagranicznego projektu LIFE może być równocześnie beneficjentem pożyczki ze środków NFOŚiGW.
- 5) dla Inkubatora wniosków LIFE – organizacje pozarządowe ubiegające się o dofinansowanie dla projektu LIFE, w którym będą pełnić rolę Beneficjenta koordynującego.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć

- 1) przedsięwzięcia krajowe i międzynarodowe w zakresie realizowanym lub przynoszącym efekty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które przyczyniają się do osiągnięcia celów Programu LIFE określonych w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1293/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)* i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007;
- 2) krajowe i międzynarodowe projekty zintegrowane LIFE w zakresie realizowanym lub przynoszącym efekty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- 3) projekty realizowane w ramach Inkubatora wniosków LIFE polegające na przygotowaniu projektów/wniosku do Programu LIFE.

Ileokroć w niniejszym programie używa się pojęcia przedsięwzięcie, jest to równoznaczne z pojęciem projektu w rozumieniu dokumentów programowych LIFE.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

8.1 Kryteria oceny wniosku o udzielenie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji dla projektu tradycyjnego

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		

3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		
12.	Beneficjent koordynujący i Współbeneficjenci wnoszą <u>wkład finansowy</u> do budżetu przewidzianego w projekcie <i>(za wyjątkiem Beneficjentów koordynujących będących państwową jednostką budżetową, w przypadku których dofinansowanie NFOŚiGW udzielone za pośrednictwem rezerwy celowej Budżetu Państwa jest traktowane jako wkład finansowy Beneficjenta do przedsięwzięcia)</i>		
13.	Wnioskodawca, dla przedsięwzięcia którego dotyczy wniosek, uzyskał zaproszenie KE do złożenia uaktualnionej elektronicznej wersji wniosku LIFE**		

* szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

** ocena według kryterium dokonywana dla naboru ciągłego uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze ciągłym podstawowym

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA CELOWOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA W KONTEKŚCIE STRATEGII, PROGRAMÓW, PLANÓW I POLITYK LUB DOKUMENTÓW PROGRAMOWYCH LIFE		
1.	Przedsięwzięcie jest zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi w obszarze ochrony środowiska lub klimatu		
Zasady oceny: Ocena dokonywana przez ministerstwo właściwe ds. środowiska lub ds. klimatu			

2.	Przedsięwzięcie dotyczy problemu środowiskowego o randze minimum regionalnej		
3.	Zaproponowane rozwiązanie jest możliwe do wdrożenia przy określonych we wniosku założeniach (np. w zaplanowanym czasie, przy określonych ryzykach).		
4.	Suma kosztów działań / składników działań uzasadnionych dla osiągnięcia zakładanych efektów na terenie Polski, stanowi co najmniej 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia **		
Zasady oceny: W przypadku stwierdzenia braku uzasadnienia dla części działań zaproponowanych w projekcie dofinansowanie NFOŚiGW zostanie proporcjonalnie obniżone.			
Obszar priorytetowy KE: <i>Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		
6.	Proponowane działania mają charakter pilotażowy lub demonstracyjny		
Obszar priorytetowy KE: <i>Przyroda i Różnorodność biologiczna*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 11 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		
6.	Proponowane działania reprezentują najlepsze praktyki lub mają charakter demonstracyjny lub pilotażowy		
Obszar priorytetowy KE: <i>Zarządzanie w zakresie środowiska i informowanie / Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 12 i 16 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		
6.	Przedsięwzięcie przewiduje czynności polegające na monitorowaniu wpływu prowadzonych działań komunikacyjnych/ kampanii podnoszących świadomość na docelową grupę odbiorców oraz na docelowy problem dotyczący środowiska/klimatu		
Obszar priorytetowy KE: <i>Łagodzenie zmian klimatu*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		
6.	Proponowane działania mają charakter demonstracyjny, pilotażowy, wdrażają najlepsze dostępne praktyki** lub są przedsięwzięciami przyrodniczymi lub dotyczącymi środowiska miejskiego		
Obszar priorytetowy KE: <i>Dostosowywanie się do skutków zmian klimatu*</i>			
5.	Przedsięwzięcie realizuje cele wskazane w art. 15 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie 614/2007/WE		

6.	Proponowane działania mają charakter demonstracyjny, pilotażowy lub wdrażają najlepsze dostępne praktyki** lub są przedsięwzięciami przyrodniczymi lub dotyczącymi środowiska miejskiego		
----	--	--	--

II.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ**		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		
<i>Zasady oceny:</i> Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.			

* oceny wniosku według podanych kryteriów dokonuje się, jeśli złożony wniosek dotyczy danego obszaru priorytetowego KE;

** ocena według kryterium dokonywana dla naboru ciągłego uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze ciągłym podstawowym

Negatywna ocena w którymkolwiek kryterium **powoduje odrzucenie wniosku**

8.2 Kryteria oceny wniosku o udzielenie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji dla projektu zintegrowanego

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		

12.	Beneficjent koordynujący i Współbeneficjenci wnoszą <u>wkład finansowy</u> do budżetu przewidzianego w projekcie <i>(za wyjątkiem Beneficjentów koordynujących będących państwową jednostką budżetową, w przypadku których dofinansowanie NFOŚiGW udzielone za pośrednictwem rezerwy celowej Budżetu Państwa jest traktowane jako wkład finansowy Beneficjenta do przedsięwzięcia)</i>		
13.	Koncepcja wniosku dotycząca projektu zintegrowanego (faza I) została zaakceptowana przez KE		

* szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA CELOWOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA		
1.	Przedsięwzięcie jest zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi w obszarze ochrony środowiska lub klimatu		
Zasady oceny: Ocena dokonywana przez ministerstwo właściwe ds. środowiska lub ds. klimatu			
2.	Przedsięwzięcie dotyczy problemu środowiskowego o randze minimum regionalnej.		
3.	Zaproponowane rozwiązanie jest możliwe do wdrożenia przy określonych we wniosku założeniach (np. w zaplanowanym czasie, przy określonych ryzykach).		
4.	Suma kosztów działań / składników działań uzasadnionych dla osiągnięcia zakładanych efektów na terenie Polski, stanowi co najmniej 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia **		
Zasady oceny: W przypadku stwierdzenia braku uzasadnienia dla części działań zaproponowanych w projekcie dofinansowanie NFOŚiGW zostanie proporcjonalnie obniżone.			
II.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ*		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		
Zasady oceny: Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.			

* ocena według kryterium dokonywana dla naboru ciągłego uzupełniającego oraz etapu aktualizacji wniosków w naborze ciągłym podstawowym

Negatywna ocena w którymkolwiek kryterium powoduje odrzucenie wniosku

8.3 Kryteria oceny wniosku o pożyczkę

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		

* szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA ZGODNOŚCI Z ZAPISAMI PROGRAMU PRIORYTETOWEGO		
1.	Kwota dofinansowania jest zgodna ze szczegółowymi zasadami udzielania dofinansowania zawartymi w programie priorytetowym		
<i>Zasady oceny:</i> Ocenie podlega zgodność wnioskowanej kwoty pożyczki z zapisami umowy BK-KE, bądź umów partnerskich pomiędzy podmiotami realizującymi projekt /LIFE Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku			

pożyczka, w tym pożyczka przeznaczona na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Programu LIFE*			
2.	Na przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek została podpisana umowa o dofinansowanie ze środków LIFE, w której Beneficjent przedmiotowego Programu pełni rolę Beneficjenta koordynującego lub Współbeneficjenta przedsięwzięcia krajowego albo międzynarodowego.		
pożyczka na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Programu LIFE*			
3	Na przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek zawarta została umowa o współfinansowanie projektu LIFE ze środków NFOŚiGW w formie dotacji lub pożyczki.		
pożyczka przeznaczona na zapewnienie wymaganego wkładu własnego na realizację przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Programu LIFE*			
3	Na przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek zawarta została umowa o współfinansowanie projektu LIFE ze środków NFOŚiGW w formie dotacji, lub wniosek spełnia kryterium „Suma kosztów działań / składników działań uzasadnionych dla osiągnięcia zakładanych efektów na terenie Polski, stanowi co najmniej 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia”		
II.	OCENA FINANSOWA		
1.	Analiza bieżącej sytuacji finansowej Wnioskodawcy		
Zasady oceny: Ocena przeprowadzana jest na podstawie zweryfikowanych przez NFOŚiGW danych finansowych przedstawionych we wniosku (wraz z załącznikami) zgodnie z <i>Metodyką oceny finansowej wniosku o dofinansowanie</i>. Kryterium jest oceniane pozytywnie o ile z oceny wynika, iż Wnioskodawca nie znajduje się w złej sytuacji finansowej. Negatywna ocena kryterium nie powoduje odrzucenia wniosku o ile ocena kryterium nr 2 jest pozytywna			
2.	Analiza prognozowanej sytuacji finansowej Wnioskodawcy – w tym analiza wykonalności i trwałości finansowej		
Zasady oceny: Ocena przeprowadzana jest na podstawie zweryfikowanych przez NFOŚiGW danych finansowych przedstawionych we wniosku (wraz z załącznikami) zgodnie z <i>Metodyką oceny finansowej wniosku o dofinansowanie</i>. Kryterium jest oceniane pozytywnie o ile z oceny prognozowanej sytuacji finansowej Wnioskodawcy wynika, iż nie znajduje się on w złej sytuacji finansowej i jest w stanie zapewnić wykonalność i trwałość finansową oraz zbilansowanie źródeł finansowania projektu. Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku niezależnie od wyników oceny kryterium nr 1			
III.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		

Zasady oceny:

Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.

Negatywna ocena kryterium powoduje odrzucenie wniosku

** oceny wniosku według podanych kryteriów dokonuje się, jeśli złożony wniosek dotyczy danej formy dofinansowania; negatywna ocena kryterium **powoduje odrzucenie** wniosku*

8.4 Kryteria oceny wniosku o udzielenie dofinansowania przedsięwzięcia w formie dotacji w ramach Inkubatora wniosków LIFE

KRYTERIA DOSTĘPU

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
8.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym*		
9.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku		
10.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
11.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym*		

** szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze*

KRYTERIA JAKOŚCIOWE DOPUSZCZAJĄCE

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
I.	OCENA CELOWOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA W KONTEKŚCIE STRATEGII, PROGRAMÓW, PLANÓW I POLITYK LUB DOKUMENTÓW PROGRAMOWYCH LIFE		
1.	Przedsięwzięcie wpisuje się w cele programu LIFE określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady 1293/2013/UE w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylającym rozporządzenie 614/2007/WE		

2.	Wnioskodawca w okresie ostatnich 5 lat zrealizował lub realizuje przynajmniej dwa projekty lub przedsięwzięcia lub inwestycje o budżecie o równowartości 1 mln zł.		
3.	Średnia kwota aktywów na koniec roku wyniosła w okresie ostatnich 5 lat 1 mln zł.		
4.	Średnia kwota przychodów z działalności statutowej na koniec roku wyniosła w okresie ostatnich 5 lat 1 mln zł.		
5.	Na przedsięwzięcie określone we wniosku Wnioskodawca nie miał możliwości uzyskania dofinansowania z innych środków publicznych.		

II.	OCENA DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ		
1.	Dopuszczalność pomocy publicznej zgodnie z przepisami o pomocy publicznej		
<i>Zasady oceny:</i> Ocena dopuszczalności i intensywności wnioskowanej pomocy publicznej pod kątem jej zgodności z warunkami określonymi we właściwych przepisach o pomocy publicznej.			

9. Postanowienia dodatkowe

Do niniejszego programu priorytetowego mają zastosowanie „Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” oraz „Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.